

المُعجم

			الف
١	إشتاق : اشتياق پیدا کرد، مشتاق شد	٣	آسِف : متأسف
٩	الأشجع : شجاع تر، شجاع ترین	٩	الآل : خاندان
٣	أصْبَحَ : سُدٌ	٤	ابْتَعَدَ : دور شد
١٠	اعْتَبَرَ : به شمار آورد	٤	ابْتَلَعَ : بلعید
٨	اعْتَمَدَ : اعتماد کرد	٩	أبْصَرَ : دید
٦	الإِعْزَازُ : عَزَّةٍ واحترام	٩	أَتَىٰ - يَأْتِي : آمد
١٠	إِغْتَنَمَ : غنيمت شمرد	٤	الأَجِيالُ : نسل‌ها (جمع جيل)
١٠	الأَغْنَىُ : غنى‌تر، غنى‌ترین	٧	الْأَخْدِيَةُ : يكتا
٢	أَفْرَغَ : فرو ریخت	٣	الْأَحْذِيَةُ : کفش‌ها (جمع حذاء)
	أَفْرَغْ علينا صبراً : صبری به ما عطا کُن.	٦	أَخْبَرَ : خبر داد
٧	أقام - يُقْيمُ : به پا داشت	٩	أَذْهَبَ : بُرُد
	إقامة الصلاة : به پاداشتن نماز	٩	إِرْتَعَدَ : لزید
٣	أقبل : روی آوردن، جلو آمد	٩	إِرْتَفَعَ : بالا آمد
٩	اقْتَرَبَ : تزدیک شد	٧	أَرْجَعَ : بازگرداند
٢	الأقدام : گام‌ها، پاهایا، (جمع قدم)	٥	الْأَرْحَصُ : ارزان‌تر
٥	الأَلْبِسَةُ : جامه‌ها (جمع لباس)	١٠	الْأَسْبُوعُ : هفتہ
١	الْحَقُّ : ملحق کرد، رساند	٣	إِسْتَقْبَلَ : استقبال کرد، به پیش باز رفت
	الْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ : مرا به درستکاران	٣	إِسْتَيْقَظَ : بیدار شد، از خواب برخاست
	ملحق کُن	٩	الْإِسْقاطُ : ساقط کردن، انداختن
٩	الْقُلُّ : انداخت	٢	أَسْلَمَ : اسلام آوردن
١	إِلَيْكَ : به سوی تو	٣	الْأُسْوَةُ : الگو، نمونه
٤	الْأَلْيَمُ : دردنگاک	١	أَشَارَ : اشاره کرد
٥	الأَمَارَةُ : بسیار امرکننده، فرمان‌دهنده	١	أُشِير إِلَيْهَا بِخَطٍّ : با خط به آن اشاره شده،
١٠	الأَمْلَاحُ : مواد معدنی		زیر آن خط کشیده شده است
٧	أنَزَلَ : نازل کرد، فرو فرستاد		

٥	البَزَاز : پارچه فروش، لباس فروش	٣	انْعَقَد : منعقد شد، برگزار شد
٢	البَشِير : بشارت دهنده، مزده دهنده	٤	أَنْفَقَ : انفاق کرد
١٠	البَصَل : پیاز		لَا يُفْقِنُهَا : آن را انفاق نمی کند
٨	البَطْن : شکم	٣	انْقَلَبَ إِلَى : برگشت
٢	بَعْدَ قَلِيلٍ : اندکی بعد	٣	الْأَنْيَقَةَ : زیبا، شیک
٥	البَكَاءَ : گریه	٥	الْأَوْرَاقَ : برگ ها، ورقه ها (جمع ورقه)
٨	بَلَغَ : ابلاغ کرد، رساند	٥	الْأُولَى : سزاوارتر
	بَلَغَ عَنِّي : از جانب من ابلاغ کن	١	الْأَهْلَ : شایسته
		٧	أَهْلًا وَمَرْحَبًا : خوش آمدید
			أَهْلًا وَمَرْحَبًا بِكُمْ : شما خوش آمدید
			إِيْ : آری
ت			
٣	تَأْمَلَ : درنگ کرد، اندیشید	٩	
٥	تَرَوَّحَ : خود را باد زد، خود را خنک کرد		
١٠	تَشَبَّثَ : چنگ زد		
٧	التَّطَبِيعَ : به طمع انداختن	٣	الْبَائِعُ : فروشنده
١٠	التَّطْهِيرَ : ضد عفونی کردن		بَاعَ الصُّحْفَ : روزنامه فروش
٧	التَّعْذِيبَ : شکنجه، شکنجه کردن	٦	بَادَرَ : مبادرت کرد، اقدام کرد
٦	التَّعلِيقَ : آویختن	٩	الْبَاغِيَةَ : سرکش، تجاوز کار
٢	تَفَضُّلَ : بفرما	٣	الْبَاهِظُ : گران
١٠	تَقدَّمَ : پیشرفت کرد، جلو آمد	٩	بَايَعَ : بیعت کرد
٤	التَّقوِيمَ : شکل، هیئت	٦	الْبَحْثُ : جست و جو
٣	تَكَاسَلَ : سستی کرد، تنبی کرد		بَحَثَ عن ... : جست و جو کرد،
٣	الثَّكَرِيمَ : بزرگداشت		دَنَبَالٍ ... گَشَت
٩	تَمَسَّكَ : متمسک شد، چنگ زد	٩	بَدَا—يَبْدُوا : ظاهر شد، آشکار شد
٣	تَوَضَّأَ :وضو گرفت		هَذِهِ الْكَوْفَةُ تَبْدُوا مِنْ بَعِيدٍ : این کوفه است
١٠	الثَّيْنَ : انجیر		كَهْ از دور نمایان است.
	وَالثَّيْنِ : قسم به انجیر	٩	الْبَرَّ : نیکی
		٨	بَرَزَ : ظاهر شد

ث

الشَّمْنُ : قيمت

تَمَنْهُ بِاهْظَ : قيمتش گران است

الثَّوْمُ : سير

الحَضَارَةُ : تمدن

الحَفَاوَةُ : بهگرمي استقبال كردن،

پذيراي گرم و صميماهه

الحَفْلَةُ : جشن

الحُكْمُ : حكمت، دانش

ج

الجُلُودُ : نياكان (جمع جد)

الجَرَاثِيمُ : ميكروب ها، (جمع جُرُثُومَه)

جَزَعَـَ : بي تابي كرد

لا تَجْرَعِي : بي تابي مكن.

الجَزِيلُ : فراوان

شَكْرًا جَزِيلًاً : بسيار متشكرم.

جَفَفَ : خشک كرد

الجَنِيُّ : تازه چيده شده

دافع : دفاع كرد

ذَلُـَ : راهنمایي كرد

الدَّيْكُ : خروس

الجَوارِحُ : اعضای (بيرونی) بدن (جمع جارحة)

قَوْ عَلَى خِدْمَتِكَ جَوارِحِي : اعضای بدن

مرا برای خدمت خودت توامند کن.

الجَوانِحُ : اعضای (دردونی) بدن (جمع جانحة)

أَسْدُدُ عَلَى الْعَرْبِمَةِ جَوانِحِي : اعضای بدن

مرا برای برخورداری از عزمی راسخ،

استوار بدار، ياري کن

الجَوانِحُ : اعضای (دردونی) بدن (جمع جانحة)

ذات : صاحب، دارنده

ذات ليله : شبی

ذات يوم : روزی

الذَّهَبُ : طلا

ذَوِي التِّيجَانُ : صاحبان تاج،

تاجداران (خروس ها)

الحاذق : ماهر، زبردست

حَبَّبَ : محبوب گرданد، خوشابند ساخت

الحَبِيبُ : محبوب، دوست

الحر : گرما

الخشيشة : يك دانه علف خشك

الحُصُولُ : به دست آوردن، دست یافتن

ر

الرائند : پيش آهنگ، راهنما

راجع : مراجعه كرد

الرؤوس : سرها (جمع رأس)

ح

٢	سَمَحَ — : اجازه داد	٩	الرِّخَاء : آسایش، رفاه
٥	السُّنْدُس : نوعی پارچه ابریشمی	٣	الرَّخِيص : ارزان
٢	السَّنَيْنَ : سال‌ها (جمع سَنَة)	١٠	الرُّطْبَ : خرما
٥	السَّوَابِقَ : پیشتازان (جمع سَابِقَة)	٢	الرَّعَايَة : توجه، مراقبت
٥	السَّوْءَ : بدی، رشتی	٥	الرَّغَبَاتَ : تمایلات (جمع رَغْبَة)
٥	السَّيِّئَةَ : بد و ناپسند	٨	رَفْضَهُ : رد کرد، نپذیرفت، مخالفت کرد
		٩	رَوْعَهُ : ترساند

ش

٥	الشَّبابَ : جوانان (جمع شَابَ)، جوانی		ز
١٠	شَجَعَ : تشویق کرد	٤	زَهَقَهُ : نابود شد
١	شَدَ — يَشُدُّ : نیرومند ساخت	١٠	الرَّزَيْتَ : روغن
٨	الشَّعَارَ : کِسوت، لباس، علامتی که گروهی به وسیله آن شناخته می‌شوند.	٤	الزَّيْنَةَ : زیورآلات
١٠	الشَّعْبَ : ملت		خَرَجَ فِي زَيْنَتَهِ : با جلال و شکوه بیرون آمد.

س

٩	شَهَدَهُ — : شهادت داد، گواهی داد	١	السَّابِغَ : فراخی دهنده
	رَبَّ فَاسْهَهُدْ : پروردگار من، شاهد باش.		يَا سَابِعَ النَّعَمَ : ای کسی که فراخی نعمت را به کمال داده است.
		٥	السَّابِقُونَ : پیشتازان، (جمع سَابِقَ)

ص

٤	صَاحِبُ الْجَلَالَةَ : دارای شکوه، أعلى حضرت		
٧	الصَّامِتَ : ساكت، خاموش	٩	السَّبِطَ : نوءَ دختری
٤	الصَّانِعَ : سازنده	١٠	سَبْعُونَ : هفتاد
٣	الصُّحُفَ : روزنامه‌ها (جمع صَحِيفَة)	٣	السَّجَادَةَ : قالی، قالیچه
	الصحيفة المسائية : روزنامه عصر	١٠	السُّكَّرَیَاتَ : مواد قندی، گلوکوزها
٢	صَدَقَ : باور کرد	٩	سَلَّمَ : تسليم شد
٩	صَلَلَ — يُصَلِّی : نماز خواند		بایعْ أَنَّ أَوْسَلَمْ : بایعیت کن و یا تسليم
٥	صَوَّرَ : ترسیم کرد		می‌شوی.

ض

ضمینَـ : تضمین کرد

عَلِمَ بِ... : بی برد، دانست

عَلَيْنَا : عليه ما

الْعُنْقُ : گردن

عَنْيٰ : از جانب من (عن+ن+ی)

الْعَيْنُ : شبیه، مانند

عَيْنَ : تعیین کرد

۱۰

ف

فَاحَ - يَفْوُحُ : پراکنده شد، پخش شد

فَتَّى : جوان، جوانمرد

فَتَّشَ : جستجو کرد

الفَرَجُ : گشايش

الْفَضَائِلُ : فضیلت‌ها، خوبی‌ها (جمع فضیله)

الْفِضَّةُ : نقره

الْفَقَرَاءُ : نیازمندان (جمع فقیر)

رَبَّا إِنَّا فُقَرَاءٌ لِمَا تُنَزَّلُ إِلَيْنَا مِنْ خَيْرٍ :

عَادَ وَاللَّهِ فَتَّانَا الْحُرُجُ حُرُجًا : به خدا سوگند که

پروردگارا، ما به آنچه از خیر بر ما

نازل می کنی نیازمندیم.

فِكْرَةُ رَأْيَةٍ : فکر جالبی است!

الْفِئَرانُ : موش‌ها، جمع فَأْرٌ

الْفَوْمُ : سیر (همان ثوم است)

فِيمَ (= في + ما)؟ : درباره چه؟ برای چه؟

الْفَوْمُ : سیر (همان ثوم است)

۱

ق

قِيلَ : طرف، سمت، جهت

الْقِتَالُ : جنگ

الْقَدْحُ : کاسه

ط

الْطَّاغِوتُ : سرکش

الْطَّاغِيَةُ : ستمگر، بسیار سرکش

الْطَّاَقَةُ : نیرو، انرژی

طَرَقُ : زد، کویید

الْطَّرِيَّ : تازه، خرم

طَيِّبٌ : خوب، بسیار خوب

ظ

ظَنَّـ : گمان کرد

عَادَـ يَعُودُ : بازگشت

عَادَ وَاللَّهِ فَتَّانَا الْحُرُجُ حُرُجًا : آزاده بازگشت.

جوان ما «حر» آزاده بازگشت.

الْعَارِفُ : دانا

عَاهَدَـ : پیمان بست، عهد بست

الْعَجُوزُ : پیرزن

عَرَبٌ : به عربی ترجمه کرد

الْعَزِيزُ : نام یکی از بت‌های کفار قریش

الْعَزِيزَةُ : اراده قوی

عَطِيشَـ : تشنه شد

الْعَطَشِيَّ : تشنگان (جمع عَطْشَان)

عَطَفَـ : مهربانی کرد

عَلَقَـ : آورزان کرد

ع

۱۱۰

٥	اللَّاِحْقُون : دنباله‌روها (جمع لاحق)	٢	فَدِر — : توانست
١٠	اللَّبَن : شیر	٢	فَرْن : نام قبیله‌ای در «یمن»
٧	لِمَا : بر آنچه، برای آنچه	٥	فَسَّم : تقسیم کرد
٥	لَمَّا : وقتی که	٦	القطع : تکه‌ها (جمع قطعة)
٩	لَنَا : با ما، برای ما		قطْعَ اللَّحْم : تکه‌های گوشت
	أَعْيَنَا أَمْ لَنَا؟ : بر ضد ما یا با ما؟،	٢	القلق : نگران
٤	لَيْتَ : کاش	٢	القليل : اندک
			بعد قليل : اندکی بعد
		٥	القميص : پیراهن
٨	الماكِر : حیله‌گر	١	فَوَى — يُفَوَى : توانمند کرد
٣	ما لَكَ؟ : تو را چه می‌شود؟	٥	قِينَصَر : سِزار (لقب پادشاه روم)
٦	المُؤْسِفَة : تأسف بار	١٠	القيمةُ الغذائية : ارزش غذایی
١	المَلُوْفَة : روان و ساده		
١٠	المُبَيِّد : نابودکننده		
٩	الثَّبِين : واضح، آشکار	٩	كَبِير : تکبیر گفت، «الله اکبر» گفت
٦	مُتأخِّرًا : دیر	٧	كَذِيلَك : همچنین
٣	المِثالِيَّ : نمونه، الگو	١٠	الكرييات الحمراء : گلبلوهای قمز
٦	المَجْلِسُ الإِسْتِشَارِيُّ : مجلس مشاوره،	٥	كِسرَى : خسرو (لقب پادشاهان ساسانی)
	شورای مشورتی	٢	كَلْم : صحبت کرد
٣	الْمُحرَّقة : سوزان	٥	الْكُم : آستین
٨	الْمُخْطَطِيُّ : خطاکار	٤	كَتَز — : انباست، جمع کرد، ذخیره کرد
٣	التراسيم : مراسم		يَكْتَزِونَ الْذَهَبَ وَالْفِضَّةَ ... :
٦	المرَضَى : بیماران (جمع مريض)		طلا و نقره جمع می‌کنند.
٣	المساء : عصر	٨	الْكَهْف : غار، پناهگاه
٦	الْمُسْتَشْفَى : بیمارستان		
٣	الْمُسْرَحَيَّة : نمایشنامه		
٨	مَشَى — يَمْشِي : راه رفت	٤	لات : نیست
٥	المُشَاهِد : صحنه‌ها، منظره‌ها (جمع مشهد)	٧	اللات : نام یکی از بتهای مشرکان قریش

٩	النَّهْج : راه، روش	٣	المُصَافَحَة : دستدادن
٢	نَهْضَـة : برخاست	٩	المَظَالِم : ستمگری‌ها (جمع مَظْلَمَة)
		٢	الْمَعْرَكَة : جنگ
		١٠	المَكِين : صاحب مکان
٥	وَاحْزَنَاه ! : چه اندوهي!		شَرْفُ المَكَانِ بِالْمَكِين : ارزش محل
٤	وراء ! : پشت (متراوف خَلْفَ)		به صاحب محل است.
٩	وَزَعَ : تقسیم کرد، توزیع کرد	١٠	الْمُمَرَّضَات : پرستاران، جمع مُمَرَّضَة
٣	الوِسَام : نشان، مдал	٤	مناص : گرینزگاه، گریز
٨	وَعِظَـة - يَعِظُ : پند داد	١٠	الْمِنَاهَج : راه روشن
١	وَهَبَ - يَهَبُ : عطا کرد، بخشید	٧	الْمُوَحَّدَ : یگانه پرست
	هَبَ لِي : به من عطا کن	٤	الْمَوْكِب : کاروان
		١٠	مَيَّزَ : تشخیص داد

ه

٩	هَا أَنَا : هان، این من هستم.		النَّاجِح : قبول شده، موفق
١	هَبَ : ← وَهَبَ	٣	النَّاصِح : اندرزگو، نصیحت کننده
٧	هُبْلَ : نام بتی از بتهای مشرکان قریش	٥	النَّذِير : هشدار دهنده، بیم دهنده
٥	هَكَذَا : این چنین	٣	النَّصْ : متن
٦	هُنَاكَ : وجود دارد، آنجا	٢	نَصَبَـة : قرار داد
٢	هَنِئَّا ! : گوارا باد!	١	نَصَبْتُ وجھی : چهره‌ام را قرار دادم.
٣	هَيَّا : مهیا ساخت، آماده کرد	٩	الْتَّعِيم : بهشت، فراوانی نعمت

ي

٢	يَا لِلْسَّعَادَة ! : چه سعادتی!	٢	نَفَدَـة : تمام شد، به پایان رسید
		١	النَّقَم : بلاها، بدختی‌ها (جمع نَفْثَة)
		٦	النَّواحي : ناحیه‌ها، محله‌ها (جمع نَاحِيَة)

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ.

